



DD-001-001458

Seat No. _____

B. A. (Sem. IV) (CBCS) Examination

April / May - 2015

**Geography : Paper - VIII
(Element of Oceanography)
(Optional - I) (Elec. - 1)**

Faculty Code : 001

Subject Code : 001458

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

- સૂચના : (૧) બધા પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
(૨) પ્રશ્નની જમણી બાજુ લખેલ અંક ગુણ દર્શાવે છે.

૧ નીચેના બહુ વિકલ્પ પ્રશ્ન (M.C.Q.)માંથી સાચા જવાબ શોધી ઉત્તરવહીમાં તેના ૨૦ જવાબ લખો :

(૧) પૃથ્વી સપાટી પર પાણી અને જમીનની સરેરાશ વહેંચણી _____ છે.

(A) 50% - 50%

(B) 71% - 29%

(C) 20% - 80%

(D) 90% - 10%

(૨) _____ પરવાળાના ખરાબાનો પ્રકાર નથી.

(A) પરાતટીય ખરાબા

(B) કંકણાકાર ખરાબા

(C) જાતીય ખરાબા

(D) બાધક ખરાબા

(૩) અખાતી ગરમ પ્રવાહ અને લાબ્રાડોરનો ઠંડો પ્રવાહ _____ પાસે મળે છે.

(A) ન્યૂયોર્ક

(B) નોર્વે

(C) આઈસલેન્ડ

(D) ન્યૂફાઉન્ડલેન્ડ

(૪) સમુદ્રતળના છીછરા ધીમા ઢાળવાળા સપાટ અને પહોળા ભાગને _____ કહેવામાં આવે છે.

(A) ખંડીય છાજલી

(B) ખાઈઓ

(C) ગરમ સમુદ્ર મેદાનો

(D) ખંડીય ઢાળ

- (૫) ગ્રાન્ટ બેન્ક _____ ઉત્પાદનનો મહત્વનો ક્ષેત્ર છે.
 (A) નાઈટ્રેટ (B) સમુદ્રી માછલી
 (C) બૉક્સાઈટ (D) ખનિજ તેલ
- (૬) સમુદ્ર જળસપાટીનું સરેરાશ વાર્ષિક તાપમાન _____ છે.
 (A) 17°C (B) 40°C
 (C) 10°C (D) 25°C
- (૭) સમુદ્રતળના ભૂપૃષ્ઠનો સૌથી વધુ 47% વિસ્તાર _____ રોકે છે.
 (A) ખંડીય છાજલી (B) ઊંડી ખાઈઓ
 (C) ગહન સમુદ્ર મેદાનો (D) ખંડીય ઢાળ
- (૮) નીચેનામાંથી કયા મહાસાગર કે સાગરમાં ક્ષારતાનું પ્રમાણ સૌથી વધુ છે ?
 (A) પેસેફિક મહાસાગર (B) ઉત્તર સમુદ્ર
 (C) હિન્દ મહાસાગર (D) એટલાંટિક મહાસાગર
- (૯) સમુદ્રતળના ભૂપૃષ્ઠનું આલેખન _____ બતાવવામાં આવે છે.
 (A) હાઈધરગ્રાફ (B) કંટૂર મેપ
 (C) ક્લાઈમોગ્રાફ (D) હિપ્સોગ્રાફિક વક
- (૧૦) સમુદ્રજળની સરેરાશ ક્ષારતા _____ છે.
 (A) 40% (B) 20%
 (C) 35% (D) 25%
- (૧૧) નીચેનામાંથી _____ સમુદ્ર નિક્ષેપોનો પ્રકાર છે.
 (A) જલજન્ય ગહન નિક્ષેપ (B) અશ્માવલી નિક્ષેપ
 (C) બ્રહ્માંડીય નિક્ષેપ (D) ઉપરના બધા જ
- (૧૨) કયા મહાસાગરના પ્રવાહો ઋતુ પ્રમાણે તેની દિશા બદલે છે ?
 (A) હિન્દ મહાસાગર (B) પેસેફિક મહાસાગર
 (C) આર્કટિક મહાસાગર (D) એટલાંટિક મહાસાગર

(૧૩) સમુદ્ર મોજાના તરંગશીર્ષ અને તરંગપાદ વચ્ચેનું ઉર્ધ્વ અંતર _____ છે.

- (A) તરંગ માત્રા (B) તરંગ ઊંચાઈ
(C) તરંગ સમય (D) તરંગ લંબાઈ

(૧૪) _____ સાગર ત્રણ મહાદ્વીપોની સીમાને સ્પર્શે છે.

- (A) કેરેબિયન સમુદ્ર (B) પીળો સમુદ્ર
(C) ભૂમધ્ય સમુદ્ર (D) કાળો સમુદ્ર

(૧૫) ગ્રેટ બેરિયર રિફ _____ પાસે આવેલી છે.

- (A) આફ્રિકા (B) યુરોપ
(C) ઉત્તર અમેરિકા (D) ઓસ્ટ્રેલિયા

(૧૬) પૂનમ અને અમાસના દિવસે જે ભરતી આવે છે એને _____ ભરતી કહે છે.

- (A) ગુરુતમ (B) લઘુતમ
(C) અર્ધદૈનિક (D) આમાંથી એક પણ નહીં

(૧૭) કંકણાકાર ખરાબા કયા આકારના હોય છે ?

- (A) ચોરસ (B) ઘોડાની નાળ
(C) ત્રિકોણ (D) ઉપરના બધા

(૧૮) મહાસાગરોની સરેરાશ ઊંડાઈ કેટલી છે ?

- (A) 2000 મીટર (B) 800 મીટર
(C) 3800 મીટર (D) 2500 મીટર

(૧૯) અલનીનો અને લા નીનો સમુદ્રપ્રવાહ _____ મહાસાગરમાં ઉદ્ભવે છે.

- (A) એટલાંટિક (B) આર્કટિક
(C) હિન્દ (D) પેસેફિક

(૨૦) કયો મહાસાગર ભારતની દક્ષિણે આવેલો છે ?

- (A) હિન્દ મહાસાગર (B) એટલાંટિક
(C) પેસેફિક (D) આર્કટિક

- ૨ સમુદ્રશાસ્ત્રનું અર્થ અને કાર્યક્ષેત્ર સમજાવો. ૧૦
- અથવા
- ૨ સમુદ્રતળના ભૂપૃષ્ઠનું વર્ણન કરો. ૧૦
- ૩ સમુદ્ર ક્ષારતા પર અસર કરનારાં પરિબલોની ચર્ચા કરો. ૧૦
- અથવા
- ૩ સમુદ્ર નિક્ષેપોના પ્રકારો સમજાવો. ૧૦
- ૪ (અ) નોંધ લખો : (કોઈ પણ એક) ૧૬
- (૧) પરવાળાના પ્રકારો
- (૨) સમુદ્રમોજાના પ્રકારો
- (બ) નોંધ લખો : (કોઈ પણ એક)
- (૧) એટલાંટિક મહાસાગરના પ્રવાહો
- (૨) સમુદ્ર પ્રવાહોની ઉત્પત્તિનાં પરિબલો.
- ૫ ટૂંકમાં ઉત્તર લખો : (કોઈ પણ બે) ૧૪
- (૧) સમુદ્ર સંપત્તિ
- (૨) સમુદ્રી પર્યાવરણની જાળવણી
- (૩) સમુદ્રજળનું તાપમાન
- (૪) ખંડીય છાજલીનું મહત્ત્વ.

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) All questions are compulsory.
(2) Figure in the right side indicate the full marks of the questions.

1 Give correct answer from the following M.C.Q. in your answer book : **20**

- (1) The average distribution of water and land are _____ on the earth surface.
(A) 50% - 50% (B) 71% - 29%
(C) 20% - 80% (D) 90% - 10%
- (2) _____ is not a type of coral reefs.
(A) Fringing reef
(B) Atoll
(C) Racial reef
(D) Barrier reef
- (3) The warm gulfstream and cold Labrador is meet near _____.
(A) New York (B) Norway
(C) Iceland (D) Newfoundland
- (4) The shallow, slow slope, broad and flat plain region of the ocean floor is known as _____.
(A) Continental shelf
(B) Trenches
(C) Abyssal plains
(D) Continental slope
- (5) Grant Bank is one of the important producer's of _____.
(A) Nitrate (B) Marine fish
(C) Bauxite (D) Mineral oil
- (6) The average temperature of the surface sea water is _____.
(A) 17°C (B) 40°C
(C) 10°C (D) 25°C

- (7) _____ covers the maximum 47% of the sea floor topography.
- (A) Continental shelf
 - (B) The deeps
 - (C) Deep sea plains
 - (D) Continental slope
- (8) Which one of the following sea - ocean has the maximum salinity ?
- (A) Pacific Ocean
 - (B) North Sea
 - (C) Indian Ocean
 - (D) Atlantic Ocean
- (9) How does the bottom topography of an ocean are shown ?
- (A) Hythergraph
 - (B) Contour map
 - (C) Climograph
 - (D) Hypsographic curve
- (10) The average salinity of the surface ocean is _____.
- (A) 40%
 - (B) 20%
 - (C) 35%
 - (D) 25%
- (11) From the following _____ is a type of ocean deposit.
- (A) Pelagic deposits
 - (B) Moraines deposits
 - (C) Cosmogenetic deposits
 - (D) All of these
- (12) Which ocean currents change their direction with seasons ?
- (A) Indian ocean
 - (B) Pacific ocean
 - (C) Arctic ocean
 - (D) Atlantic ocean
- (13) The vertical distance from crest and trough is _____.
- (A) Quantity of wave
 - (B) Height of wave
 - (C) Time of wave
 - (D) Length of wave

- (14) Which of the following sea, touched its boundary to three continents ?
- (A) Caribbean (B) Yellow
(C) Mediterranean (D) Black
- (15) The great barrier reef is found near _____.
- (A) Africa (B) Europe
(C) North America (D) Australia
- (16) The tides which occurs on new moon and full moon day is called _____.
- (A) Spring tide (B) Neap tides
(C) Semidiurnal tide (D) None of them
- (17) Which shape does the atoll reef has ?
- (A) Square (B) Horse shoe
(C) Triangular (D) All of them
- (18) What is the average depth of the ocean ?
- (A) 2000 meter (B) 800 meter
(C) 3800 meter (D) 2500 meter
- (19) Elnino and Lanino ocean currents are originate in _____ ocean.
- (A) Atlantic (B) Arctic
(C) Indian (D) Pacific
- (20) Which ocean is located on the south of India ?
- (A) Pacific (B) Atlantic
(C) Indian Ocean (D) Arctic

2 Explain the meaning and scope of oceanography. 10

OR

2 Describe the relief of ocean floor. 10

3 Discuss the responsible factors for affecting the salinity of sea water. 10

OR

3 Explain the types of ocean deposits. 10

4 (a) Write note on : (any **one**) 16

(1) Types of coral reefs

(2) Types of sea waves.

(b) Write note on : (any **one**)

(1) Atlantic ocean currents

(2) Responsible factors for the origin of ocean currents.

5 Write answer in brief : (any **two**) 14

(1) Ocean wealth

(2) Conservation of ocean environment

(3) Temperature of sea water

(4) Importance of continental shelf.
